БАЯНХОНГОР АЙМАГТ 2019 ОНЫ III-ДУГААР УЛИРЛЫН БАЙДЛААР БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, ЗӨРЧЛИЙН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

2019 оны 10 дугаар сарын 05 Дуурсах

1. **<u>2019 оны III-дугаар улирлын байдлаар нийт 3038 гомдол, мэдээлэл хүлээн авч шалгав. Үүнээс:</u>**

- ✓ 624 буюу 81.3 хувьд хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээсэн
  132 буюу 17.3 хувьд хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээхээс татгалзах санал гаргасан.
- ✓ 11 буюу 1.4 хувийг шийдвэрлээгүй байна

- ✓ 1511 буюу 66.5 хувийг Зөрчлийн хэрэг нээсэн болон хялбаршуулсан журмаар шийдсэн
- ✓ 66 буюу 2.9 хувийг Ердийн журмаар шийдсэн
- ✓ 680 буюу 29.9 хувийг зөрчлийн шинжгүй үндэслэлээр татгалзсан
- ✓ 5 буюу 0.2 Харъяаллын дагуу шилжүүлэн шийдвэрлэсэн байна.
- ✓ 9 буюу 0.4 хувийг шийдвэрлээгүй үлдэгдэлтэй байна.

Гэмт хэргийн шинжтэй гомдол, мэдээллийн 707 буюу 92,2%-ийг 5 хоногт, 49 буюу 6.4 %-ийг 6 ба түүнээс дээш хоногт, Зөрчлийн шинжтэй гомдол мэдээллийн 2206 буюу 97.1 %-ийг 3 хоногт, 56 буюу 2.5%-ийг 4 ба түүнээс дээш хоногт тус тус шалгаж шийдвэрлэсэн.

2. **<u>Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг:</u>**

2019 оны 09 дугаар сард орон нутгийн хэмжээнд **8750** гэмт хэрэг бүртгэгдсэний **496** буюу **5.7** хувь нь Баянхонгор аймагт бүртгэгдсэн байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үедтэй харьцуулахад 69 нэгжээр буюу 13.9 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

<u>Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг</u>

	2018 оны 09 сар	2019 оны 09 сар	Өсөлт, бууралт	
			тоогоор	Хувиар
Бүртгэгдсэн нийт хэрэг	28550	26314	-2236	-8.5%
Орон нутагт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	8025	8750	725	8.3%
Баянхонгор аймаг гэмт хэрэг	**427**	**496**	**69**	**13.9%**

Бүртгэгдсэн хэргийн илрүүлэлт: /хувиар/

	2018 оны 09 сар	2019 оны 09 сар	Өсөлт, бууралт /нэгжээр/
Улсын хэмжээнд	29%	35.4%	6.4 нэгжээр өссөн
Орон нутагт	47.1%	46.3%	-0.8 нэгжээр буурсан
Баянхонгор аймагт	47.7%	50.9%	**3.2 нэгжээр өссөн**

Баянхонгор сумын багуудад гарсан гэмт хэрэг

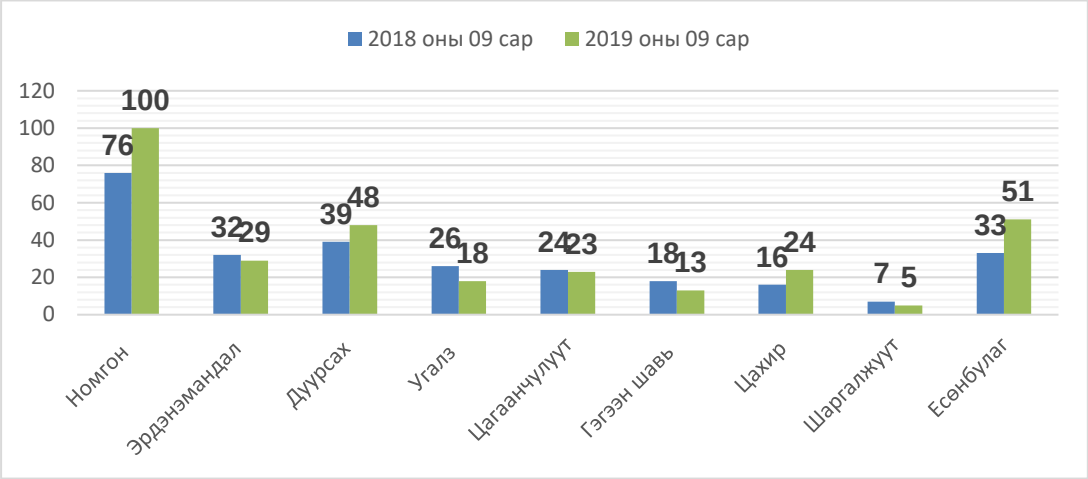

Гэмт хэргийн гаралтыг сумдаар нь харьцуулсан байдал

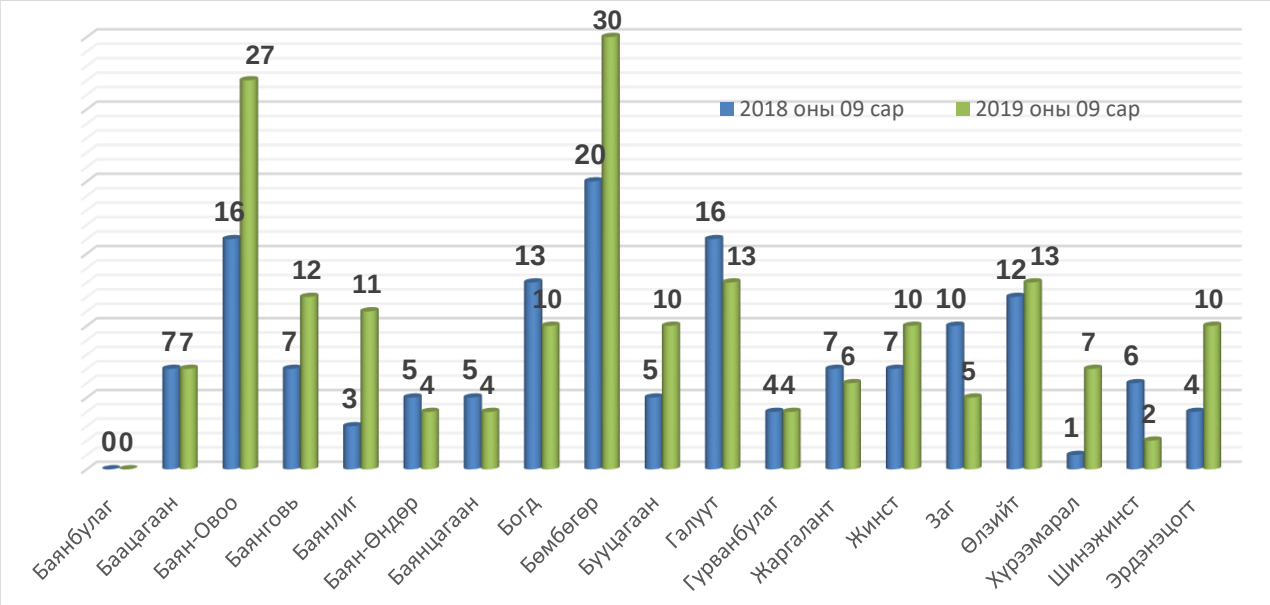

2019 оны эхний 09 сарын байдлаар /өссөн дүнгээр/

Хэргийн ангилал	2018 оны 09 сар	2019 оны 09 сар	Харьцуулалт	
Хүнийг санаатай алах	2	4	2	1 дахин
Золгүй учрал	5	8	3	60%
Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	149	147	-2	-1.4%
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг	15	35	20	1.3 дахин
Өмчийн хулгай	160	140	-20	-14.2%
Тээврийн хэрэгслийн хулгай	22	6	-16	-72.7%
Мал хулгайлах	27	60	33	1.2 дахин
Дээрэм	6	1	-5	-83.3%
Залилах	23	23	-	Ижил түвшинд
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг	1	1	-	Ижил түвшинд
ХАБЭГХ	7	19	12	1.7 дахин
Бусад	32	52	20	61.5%

Урьд оны мөн үетэй харьцуулсан үзүүлэлтийг хувиар илэрхийлэн үзвэл:

+Хүнийг санаатай алах 1 дахин, Мал хулгайлах гэмт хэрэг 1.2 дахин, Хүний бэлгийн эрх чөлөө халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 1.3 дахин, Хөдөлгөөний аюулгүй байдал эсрэг гэмт хэрэг 1.7 дахин, Хүний амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх 60%-иар тус тус өссөн байна.

- Тээврийн хэрэгслийн хулгай 72.7%-хувиар, Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг - 14.2%-иар, Дээрэм 83.3%-иар, Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 1.4%-иар тус тус буурсан байна.

=Олон нийтийн аюулгүй байдал ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг , Залилах гэмт хэрэг ижил түвшинд тус тус байна.

Гэмт хэрэг үйлдэгдсэн байдал

Гэмт хэрэг үйлдэгдсэн байдал	2018 оны 09 сар	2019 оны 09 сар	Нэгжээр	Өсөлт бууралт /хувиар/
Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас	16	11	-5	-31.3%
Эмэгтэй хүн оролцсон	26	30	4	13.3%
Хүүхэд оролцсон	20	8	-12	-60%
Бүлэглэн гүйцэтгэсэн	43	51	8	15.7%
Согтуугаар	79	104	25	24%

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн үйлдэгдсэн газар

Баянхонгор аймагт бүртгэгдсэн 496 гэмт хэргээс 174 буюу 35.1% нь гэр орон сууц, 72 буюу 14.5% нь гудамж талбайд, 43 буюу 8.7% нь олон нийтийн газар, 39 буюу 7.9% нь төрийн байгууллагад 25 буюу 5% нь, төрийн бус байгууллагад 3 буюу 0.6% нь, аж ахуй нэгж байгууллагад 5 буюу 1% нь, авто замд 17 буюу 3.4% нь, бусад газарт 118 буюу 23.8% үйлдэгдсэн байна.

Үйлдэгдсэн гараг:

Үйлдэгдсэн цаг:

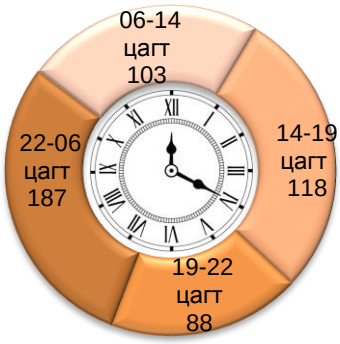

3. Гэмт хэрэгт холбогдсон хүн:

Энэ хугацаанд нийт 327 хүн шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 75 нэгжээр буюу 22.9 хувиар өссөн бөгөөд 23 эмэгтэй, 10 хүүхэд, 294 эрэгтэй хүн холбогдон шалгагдсан байна.

3.1. Гэмт хэргийн улмаас хохирсон хүн, байгууллага:

Гэмт хэргийн улмаас 484 иргэн хохирч, үүнээс 140 хүн гэмтэж, 24 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал гэмтсэн хүн 5 нэгжээр буюу 3,6 %-иар, нас барсан хүн 14 нэгжээр буюу 41.6% хувиар өссөн.

Гэмт хэргийн улмаас 1009.6 сая төгрөгийн хохирол учирснаас 279.1 сая төгрөгийг нөхөн төлүүлж, хохирол нөхөн төлүүлэлт өнгөрсөн оны мөн үеэс 59.8%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна.

4. Зөрчлийн мэдээ

Баянхонгор аймгийн хэмжээнд 2019 оны 09 дугаар сарын байдлаар 20262 зөрчил бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4682 нэгжээр буюу 23.1% өссөн үзүүлэлттэй байна. Зөрчлийг ердийн журмаар /бэлэн бус торгуулийн арга хэмжээгээр/ 18694 зөрчлийг 363029.6 мянган төгрөгөөр, 1112 зөрчлийг хялбаршуулан шалгах журмаар шийдвэрлэж 268870.0 мянган төгрөгөөр, нийт 20262 зөрчлийг 662274.6 мянган төгрөгөөр торгосон.

-272 хүнд баривчлах шийтгэл ногдуулсан нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад -41 нэгжээр буюу -15.1%-иар буурсан үзүүлэлттэй байна.

465 зөрчлийг торгож, эрх хассан нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 59 нэгжээр буюу 12.7 хувиар өссөн байна.

Зөрчил үйлдэгдсэн цаг хугацаа, гарагийг нийт зөрчилтэй харьцуулсан эзлэх хувь:

Зөрчил гарсан цагаар нь:		**Зөрчил гарсан өдрөөр нь:**	
06-12 цагт	4288 буюу 19.1%	Даваа гараг	3068 буюу 16.1%
		Мягмар гараг	3191 буюу 15%
13-18 цагт	9210 буюу 45.3%	Лхагва гараг	3223 буюу 15.2%
		Пүрэв гараг	2871 буюу 14.3%
19-24 цагт	6028 буюу 31.7%	Баасан гараг	3031 буюу 15.3%
		Бямба гараг	2438 буюу 12.2%
01-05 цагт	736 буюу 3.9%	Ням гараг	2440 буюу 11.9%

Энэ хугацаанд 899 хүн эрүүлжүүлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 75 нэгжээр буюу 8.2%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна. Эрүүлжүүлэгдсэн хүний 45 буюу 5% нь эмэгтэй хүн эзэлж байгаа нь өмнөх оныхтой харьцуулахад 19 нэгжээр буюу 57.5%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Саатуулагдсан шалтгаанаар нь авч үзвэл:

- Бусдын амгалан тайван байдлыг алдагдуулсан 710 буюу 78.9%
- Согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодож гэмт хэрэгт болон хэрэг зөрчилд холбогдсон 130 буюу 14.5%
- Согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ гэмт хэрэг болон зөрчилд холбогдсон 34 буюу 3.8%
- Гэмт хэрэг, зөрчилд өртөж болзошгүй 24 буюу 2.7%
- Согтууруулах ундаа хэрэглэсний улмаас хаан байгаагаа болон очих газраа мэдэхгүй болсон 1 буюу 0.1%

Саатуулагдсан газраар нь:

- Гэр, орон сууцнаас 538 буюу 59.8%
- Гудамж талбайгаас 233 буюу 25.9%
- Байгууллага, аж ахуйн нэгжээс 39 буюу 4.3%
- Баар, цэнгээний газраас 47 буюу 5.2%
- Зочид буудлаас 29 буюу 3.2%
- Үзвэр үйлчилгээний газар 7 буюу 0.7%
- Бусад газар 6 буюу 0.8% нь саатуулагдсан.

Энэ оны 09 сарын байдлаар архины эмчилгээнд сайн дурааараа 23 хүн хамрагдсан байна.

ДҮГНЭЛТ

Баянхонгор аймагт 2019 оны эхний 09 сарын байдлаар /өссөн дүнгээр/ нийт 496 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 69 нэгжээр буюу 13.9%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна. Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоон үзүүлэлтээс харахад, Хүнийг санаатай алах 1 дахин, Мал хулгайлах гэмт хэрэг 1.2 дахин, Хүний бэлгийн эрх чөлөө халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 1.3 дахин, Хөдөлгөөний аюулгүй байдал эсрэг гэмт хэрэг 1.7 дахин, Хүний амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх 60%-иар тус тус өссөн байна.

- Мал хулгайлах гэмт хэрэг өсөх болсон шалтгаан нөхцлийг судлахад:

Малын махны үнийн өсөлт буурахгүй байгаатай шууд холбон тайлбарлаж болно.

- Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэргийн гаралтад нөлөөлж буй шалтгаан нөхцлийг судлахад:

Аймгийн Прокурорын газартай хамтран Эрүүгийн хуулийн тусгай ангийн 12 дугаар бүлэгт заасан гэмт хэргийн шинжтэй мэдээллийг хамтран шалгаж, хуульд заасан хэрэг шалгах хугацааны дагуу шалгаж шийдвэрлэсэн болон бага насны хүүхдийг хараа ханалтгүй орхих зэрэг шалтгаан нөхцөлүүд нөлөөлсөн байна.

- Хүний санаатай алах гэмт хэргийн шалтгаан нөхцлийг судалад:

2019 оны эхний 09 сарын байдлаар /өссөн дүнгээр/ 4 нэгж бүртгэгдсэнээс 50% буюу 2 нэгж нь согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэсэн үедээ, 1 нэгж нь буюу 25% нь Авто тээврийн хэрэгсэл хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журам зөрчсөний улмаас үйлдэгдсэн байна.

- Дээрх гэмт хэргүүдийн өсөх болсон шалтгаан нөхцөлийг судлахад:

Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 75.4% буюу 374 нэгж нь даваагаас-баасан гарагуудад, үлдсэн 23% буюу 90 нэгжийг бямба ням гарагуудад , үүнээс нийт гэмт хэргийн 39% буюу 37.7% буюу 187 нэгж нь 22-06 цагийн хооронд үйлдэгдсэн байна.

САНАЛ

1. Дээрх огцом өсөлттэй байгаа гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор нөхцөл байдалтай уялдуулан хэсэгчилсэн арга хэмжээг батлагдсан төлөвлөгөө удирдамжийн дагуу үр дүнтэй зохион байгуулах,
2. Малчдын бүлгэмийг идэвхижүүлэх, малчдыг хариуцлагатай сонор сэрэмжтэй байх талаар нутаг дэвсгэр хариуцсан алба, /сум дундын цагдаагийн тасаг, төрийн болон төрийн бус байгууллага/ нэгжүүдтэй хамран сургалт зохион байгуулах.

3. Насанд хүрээгүй хүүхдийг гэмт хэрэг, зөрчил, болзошгүй эрсдэл осол гэмтлээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр холбогдох байгууллага, албан холбогдох байгууллага албан тушаалтнуудтай хамтран ажиллах.

4. Улсын хэмжээнд зохион байгуулагдаж байгаа “Орон нутгийн зам хөдөлгөөний соёл болон Яараад яахавдээ” болон Дурааараа биш дүрмээрээ’’ Эрүүгийн цагдаагийн албанаас зохион байгуулж байгаа Оргодол илрүүлэлт нэгдсэн арга хэмжээ аяны хүрээнд иргэдийг татан оролцуулах, эргүүл хяналт шалгалтыг чанаржуулах саналтай болно.

ТАНИЛЦУУЛГА ГАРГАСАН:
МЭДЭЭЛЭЛ СУДАЛГААНЫ МЭРГЭЖИЛТЭН,
ЦАГДААГИЙН ДЭСЛЭГЧ П.МӨНХТЭГШНЯМ

ТАНИЛЦСАН:
ДАРГА,
ЦАГДААГИЙН ХУРАНДАА Ц.АНХБАЯР